

LIBIJA – Nacionalno prijelazno vijeće mora prekinuti začarani krug kršenja ljudskih prava

Zagreb, 13. rujna 2011. - Nacionalno prijelazno vijeće (National Transitional Council, NTC) mora obuzdati naoružane anti-gadafijevske skupine i zaustaviti njihove osvetničke napade i samovoljna uhićenja, upozorava Amnesty International prilikom objave novog izvještaja o kršenjima ljudskih prava tijekom libijskog sukoba.

Novi izvještaj "*Bitka za Libiju: Ubojstva, nestanci i mučenja*" na 107 stranica otkriva da su, uz Gadafijeve snage koje su počinile velik broj zločina prema međunarodnom pravu, i snage odane NTC-u također počinile kršenja koja u nekim slučajevima predstavljaju ratne zločine.

"Nove vlasti moraju u potpunosti prekinuti začarani krug kršenja ljudskih prava počinjenih tijekom posljednjih 4 desetljeća i uspostaviti nove standarde u čijem će temelju biti ljudska prava", izjavio je Claudio Cordone iz Amnesty Internationala.

"Na NTC-u je velika odgovornost da stvari krenu novim smjerom, da prestanu kršenja i započnu hitno potrebne reforme na području ljudskih prava. Prioritet pritom treba biti procjena stanja pravosudnog sustava i početak njegove reforme; žrtvama treba osigurati pristup pravdi i reparaciji".

Amnesty International pronašao je dokaze da su tijekom sukoba Gadafijeve snage počinile ratne zločine i kršenja koja bi mogla predstavljati zločine protiv čovječnosti, neselektivne napade, masovna ubojstva zatvorenika, mučenja, prisilne nestanke i samovoljna uhićenja. U većini slučajeva žrtve ovih kršenja bili su civili.

Međutim, organizacija je također zabilježila slučajeve brutalnog "podmirivanja računa" od strane pojedinih anti-gadafijevskih snaga nakon što su Gadafijeve snage protjerane iz istočne Libije; takvi slučajevi uključuju linčevanje uhvaćenih Gadafijevih vojnika.

Od veljače su u istočnoj Libiji ubijeni deseci uhićenih za koje se sumnjalo da su bivši agenti sigurnosnih snaga, Gadafijevi pristaše ili plaćenici. Kad su Al-Bayad, Benghazi, Derna, Misratah i drugi gradovi potpali pod kontrolu NTC-a, anti-Gadafijeve snage provele su racije, ubojstva i druge vrste nasilja nad navodnim plaćenicima, subsaharskih Afrikancima ili crnim Libijcima.

Ubijanje zatvorenika ratni je zločin bez obzira na to koja ga je strana u sukobu počinila.

Amnesty International upozorava da postoji vrlo velik rizik od nasilja nad strancima iz afričkih zemalja. Između jedne trećine i polovice onih koji se nalaze u pritvoreničkim centrima u Tripoliju i al-Zawiyji strani su državljani – Amnesty smatra da se u većini slučajeva radi o radnicima

Amnesty International Hrvatske

Praška 2/III, 10000 Zagreb, Hrvatska - Tel. & Fax.: + 385 1 48 12 573 www.amnesty.hr

migrantima, a ne o borcima. Amnesty International zaključio je da su rasprostranjene glasine o tome da su Gadafijeve snage u veljači imale velik broj subsaharskih plaćenika, znatno preuveličane. No pripadnici NTC-a učinili su premalo kako bi ispravili pogrešne pretpostavke o plaćenicima iz subsaharske Afrike.

Organizacija je pozdravila objavljivanje smjernica za pripadnike snaga da postupaju u skladu s međunarodnim zakonima i standardima, koje je NTC izdao u svibnju, te izjavu predsjednika NTC-a koji je u kolovozu uputio poziv anti-gadafijevskim snagama da se suzdrže od osvetničkih napada. NTC je također poslalo sms poruke libijskim korisnicima mobitela pozivajući ih da izbjegavaju osvetničke napade te da se prema pritvorenicima odnose dostojanstveno.

Predstavljajući NTC-u sveobuhvatnu "**Agendu za promjenu stanja ljudskih prava**" (*Human Rights Agenda for Change*), Amnesty International je pozvao nove vlasti da odmah sve pritvoreničke centre stave pod kontrolu Ministarstva pravosuđa i ljudskih prava te da osiguraju da sva uhićenja budu provedena isključivo od strane službenih tijela, a ne revolucionara (takozvanih "thuwwar-a").

Zatvorski službenici u Tripoliju i al-Zawiyji rekli su Amnesty Internationalu da svoja izvješća podnose vojnim i lokalnim vijećima, a ne Ministarstvu pravosuđa i ljudskih prava.

Amnesty International, koji je prikupio svjedočanstva više od 200 pritvorenih od trenutka pada Tripolija i al-Zawiyje, vjeruje da su stotine osoba odvedene iz svojih domova, s posla, s kontrolnih točaka ili naprosto s ulica. Mnogi su nakon uhićenja bili zlostavljani, pretučeni palicama, kundacima, udarani ili vrijeđani, ponekad vezanih očiju ili ruku. U pojedinim slučajevima osobe su nakon uhićenja ubijene.

Organizacija je pozvala NTC da što prije provede istragu nad osumnjičenima za kršenja ljudskih prava s obje zaraćene strane, s ciljem da se podigne optužnica i provede pravično suđenje u skladu s međunarodnim standardima, a žrtvama osigura reparacija.

"Odgovorni za strašnu represiju koja se u prošlosti odvijala pod vodstvom pukovnika Gadafija morat će izaći pred lice pravde", rekao je Claudio Cordone. "Revolucionarima (thuwwar-ima) se mora suditi prema istim standardima. Bez toga pravda neće biti zadovoljena, te postoji rizik da se začarani krug kršenja prava i osveta nastavi."

"Libijci su desetljećima trpjeli velike patnje. Oni zaslužuju sudjelovati u izgradnji nove Libije, u kojoj se ovakva kršenja više neće ponavljati i tolerirati."

Amnesty International (AI) je globalni pokret od oko 3 200 000 članova, podržavatelja i aktivista u više od 150 zemalja svijeta. Nezavisni smo od bilo koje vlade, političke ideologije, ekonomskih interesa ili vjere te se financiramo isključivo

Amnesty International Hrvatske

Praška 2/III, 10000 Zagreb, Hrvatska - Tel. & Fax.: + 385 1 48 12 573 www.amnesty.hr

od donacija i članarina. AI poduzima akcije u cilju zaštite i promicanja ljudskih prava. Amnesty International Hrvatske (AIH) dio je Amnesty Internationala. Amnesty Internationalu dodijeljena je Nobelova nagrada za mir 1977.g., a 1978., na tridesetu godišnjicu Opće deklaracije o ljudskim pravima, UN-ova nagrada za ljudska prava. Razvoj Amnesty Internationala Hrvatske započinje 1993.g. osnivanjem lokalne grupe u Zagrebu, a Ured AIH djeluje od 1995.godine.

Za detaljnije informacije obratite se uredu AIH na broj telefona 01/ 4812 573 ili na e-mail: votmacic@amnesty.hr